

Heroverwegingen hebben grote gevolgen voor sociale diensten

Divosa heeft met waardering en bezorgdheid kennis genomen van het werk van de ambtelijke werkgroepen brede heroverwegingen. Ze hebben op 20 beleidsterreinen ideeën geïnventariseerd voor een bezuiniging ter grootte van 20%. In een korte tijd is er een grote hoeveelheid opties in kaart gebracht, waaruit de politiek een keuze kan maken. Dat is zorgvuldig en professioneel gebeurd, maar de omvang van de taakstelling heeft geleid tot een inventarisatie van diep ingrijpende met grote gevolgen voor kwetsbare groepen. Wij zijn daarover niet verbaasd, maar wel bezorgd.

De werkgroepen hebben hun werk gedaan vanuit een rijksbrede invalshoek. Die van Divosa is beperkter: wij reageren vanuit de lokale sociale zekerheid en maatschappelijke ondersteuning. De politiek is nu aan zet voor het maken van keuzes. Wij vragen aandacht voor een aantal effecten van de maatregelen in de lokale praktijk.

Divosa heeft verder als een koepel van uitvoerders een voorkeur voor die maatregelen waarbij het stelsel overzichtelijker wordt voor burgers en bedrijven. Daarnaast moet het voor sociale diensten eenvoudiger worden om ondersteuning te bieden. Een aantal voorstellen van de werkgroepen voldoen aan deze criteria, zoals bijvoorbeeld één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Het totale overzicht van alle voorstellen die sociale diensten raken treft u aan in de bijlage.

De belangrijkste voorstellen voor (de klanten van) sociale diensten zijn afkomstig uit de vier werkgroepen "Op afstand van de arbeidsmarkt", "Herziening Werkloosheid", "Langdurige zorg" en "Asiel, immigratie en integratie". Daarnaast raken de voorstellen voor gemeentelijke herindelingen – op het gebied van openbaar bestuur – uiteraard ook sociale diensten. Bij elkaar opgeteld gaat het hier om besparingen die de tien miljard euro overstijgen.

De werkgroep "Op afstand van de arbeidsmarkt" formuleerde vier uitdagingen: 1) jongeren met problemen, 2) meer reguliere en minder beschutte arbeid, 3) integratie van regelingen naar één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt en 4) werk financieel aantrekkelijk maken. Om jongeren met problemen beter preventief te kunnen helpen stelt de werkgroep onder andere voor om budgetten voor jeugdzorg en speciaal onderwijs naar gemeenten over te hevelen. In een ander voorstel wordt de gemeente daarnaast ook verantwoordelijk voor het aan het werk helpen van de Wajong-doelgroep.

Dit sluit aan bij de Divosa-wens voor één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt, die door de werkgroep overgenomen is in één van haar andere voorstellen. Dit voorstel voor één regeling bespaart volgens de werkgroep 2 miljard euro, met name door het sleutelen aan polisvoorwaarden van arbeidsgehandicapten. De arbeidsparticipatie voor mensen met een arbeidshandicap gaat volgens de werkgroep echter slechts omhoog met 35.000 mensen. In de ogen van Divosa is dit een gevolg van het scenario om structureel het budget om mensen te ondersteunen in hun reïntegratie en participatie te verlagen met 500 miljoen euro. Dit is zeer onwenselijk, zowel vanuit het oogpunt van het verhogen van de arbeidsparticipatie als de ondersteuning van mensen.

Het belang van arbeidsparticipatie en meedoen in de maatschappij staat ook centraal in één van de varianten om te besparen op het inburgeringsbeleid. Hiermee zou een besparing van op termijn 250 miljard structureel te behalen zijn. Bij een verdergaande besparing, gaat dit ten koste van de beleidsvrijheid van gemeenten. Bij de variant waar gemeenten volledig zelf bepalen aan wie inburgering wordt aangeboden is de besparing minder. Divosa vindt het vanuit de praktijk van sociale diensten van groot belang dat bij inburgering de nadruk op werk en participatie behouden blijft, mede gezien de samenloop van taal en re-integratie.

De werkgroepen signaleren een aantal problemen op de arbeidsmarkt: een gouden kooi voor werknemers, een beperkte uitstroom uit de WW, een kostbaar en weinig transparant ontslagstelsel en het probleem van outsiders. Het is aan de politiek om te beoordelen wat de problemen van de arbeidsmarkt zijn. Wel past een kanttekening bij de gesignaleerde oplossingen. Het meest opvallende aan deze varianten vindt Divosa dat in alle modellen de uitstroom naar de gemeentelijke bijstand gelijk blijft. Dat vraagt om een nadere verkenning voordat tot maatregelen wordt besloten: de effecten op de uitstroom naar de bijstand hebben in het gemeentelijk domein grote gevolgen en zijn dus belangrijk genoeg om in de overwegingen te betrekken.

Het overhevelen van alle intra- en extramurale verpleging en verzorging plus alle extramurale geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg naar gemeenten is het meest vergaande voorstel van de werkgroep

'Langdurige zorg'. Als daartoe wordt besloten, heeft dat grote gevolgen voor sociale diensten. Hierbij wordt de WMO verbreed met 11 miljard euro en een besparing bereikt van 4 miljard euro.

De werkgroep benoemt de bestuurskracht van kleinere gemeenten als belemmering voor deze variant, waarbij opschaling van gemeenten wenselijk zou zijn. Andere varianten leggen de verantwoordelijkheid bij de burger of de zorgverzekeraars. Divosa vraagt nadrukkelijk aandacht voor de uitvoerbaarheid en voor de effecten van aanpalend gemeentelijk beleid, zoals seniorenhuisvesting, maar ook jeugdbeleid, WSW en natuurlijk de WMO.

BIJLAGE

HEROVERWEGINGEN door de bril van sociale diensten. Opgesteld door Divosa.

Heroverwegingscommissie Op afstand van de arbeidsmarkt

Uitgangspunten

- Cruciaal is om onnodige instroom in uitkeringsregelingen te voorkomen: Preventie. Sociale zekerheid alleen als tijdelijk vangnet.
- Mensen zijn zelf primair verantwoordelijk voor het voorzien in een inkomen. Alleen een taak voor de overheid als werkloosheid of arbeidsongeschiktheid onvermijdelijk is. Verantwoordelijkheid bij zowel werknemers, werkgevers als betrokken (uitvoerings)instanties om zoveel mogelijk mensen aan het werk te hebben en houden. Balans tussen rechten en plichten van alle betrokkenen.
- (Regulier) werk boven uitkering. Plicht om werk of scholing te accepteren. Van iedereen wordt verwacht dat hij/zij de talenten die ze hebben inzet voor de samenleving. Ook als je niet productief genoeg bent om het minimumloon te verdienen.
- (Regulier) werk moet lonen. Als het gaat om de overgang van uitkering naar werk. Maar ook als het gaat om productiever worden en doorstromen van ondersteunend werk naar regulier werk. Voor werkgevers moet het lonend zijn om werk te creëren. We moeten het daarbij zo simpel mogelijk voor werkgevers maken.
- De overheid moet een minimuminkomen garanderen. De (politieke) discussie spitst zich toe op de mate van herverdeling. Er is een spanning als het gaat om bovenstaand uitgangspunt.
- Eenvoudige en transparante uitvoeringsstructuur: deze mag participatie niet in de weg staan maar moet juist uitkeringsafhankelijkheid tegengaan. De optimale schaal hangt af van de aard van de verschillende taken. Moet een uitlegbaar systeem zijn, maximaal gericht op (arbeids)participatie.
- Efficiënte en effectieve inzet van instrumentarium. Re-integratie is gericht op het toeleiden naar aanwezige vacatures. *NB: een bezuiniging van 250 miljoen euro structureel staat ingeboekt volgens de VNG!*

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
Uitdaging 1: Jongeren met problemen		

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>1.1 Preventie Bundeling in doelstellingen, verantwoordelijkheidsverdeling, budgetten.</p> <p>Winst is te behalen door de regie over het brede front van preventief beleid eenduidig te beleggen. In regionale verbanden kunnen gemeenten een rol spelen als regievoerder en de verbinding leggen tussen zorg, onderwijs en sociale zekerheid. Door de WMO is een deel daar al neergelegd. Die regierol kan nog worden versterkt door gemeenten ook bestuurlijk en financieel verantwoordelijk te stellen voor de jeugdzorg, jeugd-lvg en het speciaal onderwijs.</p> <p>Brug tussen speciaal onderwijs en de arbeidsmarkt: de Werkschool. In de werkschool (de brug) worden jongeren voorbereid op de arbeidsmarkt.</p>	<p>Bezuiniging: PM</p> <p>Budgetten voor jeugdzorg en speciaal onderwijs gaan naar gemeenten over. Gemeenten krijgen de wettelijke taak om de kansen van probleemjongeren op participatie te vergroten. Gemeenten worden gestimuleerd om op regionaal niveau samen te werken. In het verlengde hiervan kunnen gemeenten ook financieel verantwoordelijk worden gesteld voor (een deel van) de Wajong.</p> <p>Bekostigd uit de onderwijsbegroting.</p>	<p>Gemeenten zullen tot een meer integraal preventief beleid moeten komen.</p> <p>Door de verantwoordelijkheid bij één partij te leggen, is er ook een stimulans om de uitvoering effectiever en efficiënter te organiseren. Gemeenten moeten dit wel goed inrichten en daarbij interne verkokering voorkomen.</p> <p>Gemeenten worden voor grotere budgetten financieel verantwoordelijk.</p>
<p>1.2 Beperken Wajong tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten.</p> <p>De inschatting is dat structureel ongeveer 40% van de Wajongers volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is. De rest heeft nog arbeidspotentieel en valt niet meer onder de Wajong (hier ligt de winst).</p> <p>Als gevolg van de aanpassing in de polisvoorwaarden zullen meer Wajongers een baan gaan zoeken.</p>	<p>Uitvoeringsorg. ongewijzigd.</p> <p>Bezuiniging 50 miljoen 2015, 900 miljoen structureel</p> <p>60% heeft nog arbeidspotentieel en komt onder de WWB of Wij te vallen.</p> <p>Alle re-integratiemiddelen voor de Wajong worden naar de gemeenten overgeheveld.</p>	<p>Gemeenten mogen het instrument loondispensatie inzetten.</p> <p>Gemeenten worden verantwoordelijk voor een grotere populatie.</p> <p>De schaal waarop gemeenten dit moeten gaan organiseren is wederom een issue. Kleinere gemeenten zullen moeten gaan samenwerken.</p> <p>Uitvoeringskosten die nu door het UWV gemaakt worden gaan over naar het Gemeentefonds.</p>

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
1.3 Beperken Wajong tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten plus herkeuring huidige Wajongers	Uitvoeringsorg. ongewijzigd. Bezuiniging 35 miljoen in 2015, 900 structureel Herkeuring kost veel tijd en geld.	Er zullen minder lang twee uitvoerings regimes naast elkaar staan.
1.4 Aanpassing polisvoorwaarden Wajong aan WWB. 1.5 Aanpassing pvw Wajong aan WWB, incl huidige Wajongers 1.6 Aanpassing pvw Wajong < 27 jr aan WIJ	Uitvoering bij UWV, dus geen gevolgen voor gemeenten. Totale bezuiniging 40 miljoen in 2015; 950 structureel Bezuiniging 385 miljoen in 2015; 950 structureel Bezuiniging 140 miljoen in 2015; 350 structureel	
Uitdaging 2: Meer reguliere en minder beschutte arbeid		

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>2.1 Vervangen (formele) Wsw-regime door systeem van loondispensatie.</p> <p>Wsw wordt afgeschaft als zelfstandige regeling voor nieuwe instroom. Mensen op wachtlijst vallen onder nieuwe systeem.</p>	<p>Bezuiniging: 150 miljoen in 2015; 950 structureel</p> <p>Begeleidingskosten (6.000 per vervallen plek) worden geleidelijk overgeheveld naar gemeenten en UWV (naar rato van het aantal mensen dat onder de WWB dan wel de Wajong gaat vallen).</p> <p>Verwachting is dat er direct 10.000 per plek (nu 27.000) wordt bespaard.</p> <p>Mensen hebben blijvend een dubbele status: werknemer en uitkeringsgerechtigd. Mensen stromen dus niet uit zoals nu (blijvend in I-deel).</p>	<p>UWV en Gemeenten kunnen gebruik maken van een keuring door het UWV om de afstand tot de arbeidsmarkt te bepalen. Samenwerking, regiosamenwerking, SW-bedrijf: keuzes aan de uitvoering.</p> <p>Gemeenten krijgen de mogelijkheid om loondispensatie te gebruiken voor mensen die niet regulier kunnen werken (UWV kan dit al voor Wajongers).</p> <p>Niet werkgever wordt gesubsidieerd maar de werknemer krijgt blijvend aanvullende uitkering. Bij veranderende loonproductiviteit is snelle en efficiënte aanpassing en uitbetaling aanvulling gewenst. Nu blijkt dat een reden van veel schulden voor wajongers (te late aanpassing naar beneden van aanvullende uitkering)</p>
<p>2.2 Verlaging subsidie per plek</p> <p>Een verlaging van het subsidiebedrag met 6.000,-;</p> <p>Dit kan in combinatie met het wettelijk maximeren van het CAO-loon binnen de Wsw op 100% WML, en dat het WML-niveau alleen wordt bereikt indien betrokkene zijn volle arbeidscapaciteit aanwendt en bij een volledige werkweek van 36 uur.</p> <p>Alternatief: bevroren lonen bestaande Wsw-ers totdat het WML zodanig is gestegen dat het CAO-loon (max) 100% WML is.</p>	<p>Bezuiniging: 500 miljoen in 2015; 550 structureel</p> <p>Korting op de subsidie aan gemeenten.</p>	<p>Kan stimulans voor gemeenten zijn om de loonkosten te verminderen. Voorkomt dat doorstroom stopt als gevolg van beschermde omgeving en relatief hoge lonen.</p>

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>2.3 Verlagen aantal SW-plekken door herindicatie van vóór 1998.</p> <p>Inschatting is dat 12.000 mensen, 25% van deze groep, niet tot de doelgroep behoort.</p>	<p>Bezuiniging: 100 miljoen in 2015; 150 structureel</p>	
<p>2.4 Verkleinen van het aantal SW-plaatsen naar 50.000 (EU-gemiddelde)</p>	<p>Bezuiniging: 150 miljoen in 2015; 650 structureel</p>	<p>Betekent in eerste instantie oploop van de wachtlijst. Kan mensen ontmoedigen om zich aan te melden.</p>
<p>Uitdaging 3: Integratie van regelingen, naar één regeling voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt</p>		

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>3.1 In plaats van WWB, WSW en Wajong komt er één regeling op sociaal minimumniveau conform de WWB;</p> <p>Gemeenten worden verantwoordelijk voor deze regeling en financieel geprikkeld om mensen naar de arbeidsmarkt te begeleiden, naar analogie van de huidige WWB-systematiek; Uitkeringsgerechtigden hebben een re-integratie en sollicitatieplicht zoals nu geldt voor de WWB.</p> <p>Combinatie maatregel 1.5 en 2.1 plus succesvolle re-integratie</p> <p>Iedereen valt onder partnerstoets en vermogens toets.</p>	<p>Bezuiniging: 535 miljoen in 2015, 2.050 structureel</p> <p>De re-integratiemiddelen van de huidige Wajongregeling en de begeleidingskosten binnen de huidige Wsw worden overgeheveld naar het W-deel van de WWB. Het W-deel blijft een specifieke uitkering.</p> <p>Het arbeidsaanbod stijgt met 35.000 personen. Het totale besparingseffect van de integratie is ruim 2 miljard structureel.</p>	<p>Gemeenten worden verantwoordelijk voor de re-integratie.</p> <p>Gemeenten kunnen het instrument loondispensatie inzetten. Als zij dat willen doen moeten zij door het UWV de loonwaarde van de betrokkene laten bepalen.</p> <p>Gemeenten mogen met de re-integratiemiddelen, de bestaande structuur van SW-bedrijven blijven benutten, maar dat is niet langer een aparte voorziening.</p> <p>Gemeenten mogen zelf bepalen wat de optimale schaal van de uitvoering is.</p> <p>Gemeenten worden door het verdeelmodel gestimuleerd in te zetten op succesvolle re-integratie en op gebruik van Work First trajecten waardoor mensen die een uitkering aanvragen worden afgeschrikt of hun best zullen doen om snel uit te stromen.</p> <p>Meer klanten schuldhulpverlening en armoedebeleid?</p> <p>n.b. Participatie niet gerelateerd aan een baan komt nergens in deze voorstellen voor!</p>
<p>Integratie overige regelingen buiten de grondslag van deze heroverweging WWIK, BBZ, IOAW/IOAZ en ANW integreren met de WWB.</p>		
<p>Uitdaging 4: Werk financieel aantrekkelijker maken</p>		

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
4.1 De algemene heffingskorting in het minimumloon wordt voor iedereen (ook ouders kinderen jonger dan 5 jaar en geboren voor 1972) in 15 jaar afgebouwd.	Bezuiniging 250 miljoen in 2015; 850 structureel	
4.2 Basisuitkering voor alleenstaande ouders gaat van 70% naar 60% WML. Uitkering komt dan, incl. toeslag voor alleen wonen, op 80% van WML in plaats van 90% WML:	Bezuiniging 160 miljoen in 2015; 175 structureel Meer gebruik van schuldhulpverlening en armoedebeleid	Stijgende vraag naar kinderopvang.
4.3 Uitkeringen van paren zonder kinderen wordt verlaagd van 100% WML naar 90% WML. Paren met kinderen houden 100% WML	Bezuiniging: 60 miljoen in 2015; 75 structureel Meer gebruik van schuldhulpverlening en armoedebeleid	
4.4 Veranderen polisvoorwaarden WGA. Loonaanvulling alleen bij volledige benutting resterende verdien capaciteit (nu 50%)	Bezuiniging 55 miljoen in 2015; 150 structureel	Niet=UWV
4.5 Verlaging uitkering IVA en WAO van 75% naar 70%	Bezuiniging 380 miljoen in 2015; 250 structureel Meer aanvullingen vanuit bijstand als dat onder minimum uitkomt Meer gebruik van schuldhulpverlening en armoedebeleid	Meer samenloop klanten

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>4.6 De uitkeringshoogte voor <i>risque social</i> wordt AOW niveau. <i>Risque professionnel</i> blijft gelijk aan huidige WIA</p> <p>4.7 Duur <i>risque social</i> naar 5 jaar. Daarna WWB met partner maar zonder vermogenstoets</p> <p>4.8 Nieuwe instroom <i>risque social</i> in WIA krijgt alleen een arbeidsongeschiktheidsuitkering als de resterende productiviteit lager ligt dan het WML. Als deze hoger is dan bij WML krijgt men geen uitkering meer.</p>	<p>Bezuinigingen variëren van -15 tot – 20 miljoen in 2015; structureel varieert het van 500 miljoen tot 1,4 mrd.</p> <p>Meer gebruik van schuldhulpverlening en armoedebeleid</p> <p>Meer moeilijk bemiddelbare klanten WWB/blijvend in I-deel als één regeling doorgaat/anders meer permanent gebruik van W-deel voor aanvullende subsidie</p>	<p>Uitvoering ligt bij UWV, dus verder niet bij gemeenten</p> <p>Verschillende regimes aan uitkeringskant. Wel partner maar geen vermogenstoets</p>
<p>Uitdaging 5: Benutten en creëren van baanmogelijkheden</p>		
<p>Het re-integratiebudget wordt met 500 miljoen verlaagd</p>	<p>Bezuiniging 250 miljoen in 2015; 250 structureel</p> <p>Minder geld voor participatie en re-integratie</p>	
<p>5.2 Verlaging van minimumloon en bijstandsniveau met 10%</p>	<p>Bezuiniging: 520 miljoen in 2015; 520 structureel.</p> <p>Meer gebruik van schuldhulpverlening en armoedebeleid</p>	

Heroverwegingscommissie Herziening Werkloosheid

De werkgroep signaleert een aantal problemen op de arbeidsmarkt in Nederland. Het gaat dan om (1) de gouden kooi voor oudere werknemers, de (2) uitstroom uit de WW naar 1 jaar is zeer beperkt, een (3) kostbare en weinig transparant ontslagstelsel wat leidt tot rechtsongelijkheid en niet bijdraagt aan participatie en (4) het verschil in rechtspositie tussen werknemer met een vast contract en zonder belemmert de doorstroming. De werkgroep heeft een zestal varianten beschreven (hieronder). Wat opvalt is dat wijzigingen in regelingen die leiden tot veranderingen in aantallen werklozen geen effect hebben in doorstroom WWB en veranderingen in besparingen op re-integratie volgens het model.

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>Variant A</p> <ul style="list-style-type: none"> - ww-duur maximaal 18 maanden - 1 jaar loongerelateerd - Daarna 6 maanden sociaal minimum zonder partner en vermogenstoets - Na 18 maanden ww - Ontslagvergoeding max 75.000 euro - Afschaffing ioaw - Herhaalwerkloosheid verdisconteerd met eerder ww-gebruik - Individuele regeling voor scholing bij ontslag - Aanvullende loonverzekering van 1 jaar bij acceptatie baan onder inkomen oude loonniveau 	<p>De overheidsuitgaven aan de WW dalen in 2015 met 0,9 mrd. De structurele besparing 1,2 mrd.</p> <p>Daarvan gaat nu 150 mln naar ioaw. Doordat niet iedereen aan het werk komt zal het gebruik van de ww toenemen. Dit wordt geschat op 100 miljoen.</p>	<p>Meer voor het UWV is dat vanwege de duurverkortung van de ww, het re-integratiebudget gekort wordt met 70 miljoen.</p> <p>Doordat de arbeidsmarktkansen van een aantal werklozen zullen slinken door deze korting wordt de structurele besparing geschat op 50 miljoen van deze maatregel.</p>
<p>Variant B</p> <ul style="list-style-type: none"> - zie A, muv - a) 1 wettelijke ontslagprocedure, geen preventieve toets, kantonrecht route en duaal stelsel meer - b) opzegtermijn standaard naar 2 maanden - c) een ontslagvergoeding van max. 6 maandsalarissen - d) werkgevers financieel verantwoordelijk voor de eerste 6 maanden WW 	<p>De overheidsuitgaven aan de WW dalen in 2015 met 1,9 mrd. De structurele besparing 2,2 mrd.</p> <p>Wat betreft de ioaw, zie variant A</p>	<p>Zie Variant A</p>

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
Variant C <ul style="list-style-type: none"> - zie B, muv - a) geen ontslagvergoeding - b) werkloze moet na 6 maanden een door hem zelf gespaard spaartegoed aanspreken. Maximale uitkeringsduur(of opbouw) is 6 maanden. 	De overheidsuitgaven aan de WW dalen in 2015 met 2,2 mrd. De structurele besparing 3,1 mrd. Wat betreft de ioaw, zie variant A	Zie variant A
Variant D <ul style="list-style-type: none"> - zie A, muv - a) criteria ontslag versoepeld - b) middelen wkgvrs voor ontslagvergoeding worden omgezet in een verlenging van opzegtermijn(max. 9 mndn). - c) tijdens opzegtermijn blijven werknemers in dienst - d) inkomensbescherming van 9 mndn opzegtermijn + 18 mndn ww 	De overheidsuitgaven aan de WW dalen in 2015 met 1,2 mrd. De structurele besparing 1,5 mrd. Wat betreft de iaow, zie variant A.	Zie variant A
Variant E <ul style="list-style-type: none"> - zie A, muv - aanpassing referte-eisen aangepast arbeidsjaren van 2 uit 3(ipv 4 uit 5) - aantal opeenvolgende contracten voor vast contract beperkt van 3 naar 2 - sectorfondsen afgeschaft, ww gefinancierd uit voor iedereen gelijke, maar lagere, Awf-premies. Doel: verschil vast contract en flexibele arbeid verminderen.	De overheidsuitgaven aan de WW dalen in 2015 met 1,2 mrd. De structurele besparing 1,6 mrd. Wat betreft de iaow, zie variant A.	Zie variant A

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>Variant F</p> <ul style="list-style-type: none"> - zie A, muv - verlaging max dagloon naar 1 * modaal - 1ste 2 mndn 90% uitkering, dan 4 mndn 80%, dan de overige periode 7 mndn. <p>Doel: door daling uitkering door de tijd wordt prikkel om werk aan te nemen verbeterd.</p>	<p>De overheidsuitgaven aan de WW dalen in 2015 met 1,0 mrd. De structurele besparing 1,3 mrd.</p> <p>Wat betreft de iaow, zie variant A.</p>	<p>Zie variant A</p>

Heroverwegingscommissie Langdurige zorg (Streven: 4,2 miljard bezuinigd in 2015, van de 22,3 miljard in 2010)

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>Basismodel AWBZ handhaven, 20% 'versoberen', 4,4 miljard 2015, 5,8 in 2020</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 'begeleiding' integraal naar WMO, gemeenten 50% gecompenseerd. 2. MEE organisatie geen subsidie meer, onderdeel WMO 3. 'gebruikelijke zorg' naar 90 minuten/week (zelf regelen). 4. zorg < 6 maanden niet meer vergoeden (AWBZ is voor langdurige zorg). 5. geen zorg voor IQ > 70 (nu: 85). 50% huidige kosten naar onderwijs, jeugdzorg, WSW, e.d. 6. geen verzorgingshuis indicatie voor lichtere zorg (pakketten 1-3). 7. psychiatrische zorg meer extramuraal. 8. eigen bijdragen omhoog, inkomensafhankelijk en met vermogenstoets 9. doelmatiger AWBZ: OLZ, overheidsvoorziening langdurige zorg. 10. 3% contractsbesparing door zorgverzekeraars. 	<p>1 + 2 Besparing 2,6 mrd. Compensatie gemeenten 1,2 mrd. in 2015; Structureel 3,3 mrd en compensatie 1,5 mrd. (netto dus 1,4 mrd in 2015 en 1,8 structureel.) Begeleiding voor 50% gecompenseerd na overheveling WMO. MEE subsidie geschrapt: onderdeel WMO (niet gecompenseerd).</p> <p>5. Geen zorg IQ > 70: WSW, jeugdzorg, onderwijs: 50% compensatie voor GGZ/jeugdzorg, niet gemeenten. Besparing 400 miljoen in 2015 met een weglek van 200 miljoen.</p> <p>Grotere druk op aanpalende beleidsterreinen en mantelzorg.</p>	<p>Na de (reeds voorgenomen) overheveling van de revalidatiezorg naar de Zvw en de verwachte extra uitgaven bij de Wmo en andere collectief gefinancierde domeinen als gevolg blijft er ca. 13 miljard euro aan AWBZ over. De zorgkantoren blijven in deze variant belast met de uitvoering van de AWBZ. (Denkbaar is dat vanaf 2012 de zorgkantoren niet meer namens alle zorgverzekeraars de AWBZ uitvoeren maar namens de centrale overheid). De doelmatigheidswinst bij de zorgkantoren wordt bereikt via een herverdeling van de regiobudgetten op basis van het niveau van regio's die met minder geld goede zorg leveren door een vergroting van de onderhandelingsmacht van de zorgkantoren (geen contracteerplicht, lagere maximumtarieven) kan deze kostendaling gerealiseerd worden. (3%). Beperken aanspraken drukt bij langdurige verpleging en zorg vooral op middeninkomens, de beperking van aanspraken extra-muraal vooral lage inkomens.</p>

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>Model 'eigen regie' 3,7 miljard 2015, 4,9 in 2020 Zelfde maatregelen als hierboven, maar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geen verhoging eigen betalingen, inkomens- of vermogenstoets. - 20% korting doordat eigen bijdragen vervallen, en introductie PGB. (Efficiency-winst). - 5,3 miljard wordt zo PGB of voucher-geld, de resterende 8 miljard gaan onder verantwoordelijkheid OLZ vallen, waarbij aanvullend PGB voor alternatieven voor intramurale zorg mogelijk is. - 5% doelmatigheidswinst (vooral door OLZ). 	<p>Zie basismodel: Voor 1. begeleiding naar WMO en 2. afschaffen MEE.</p> <p>50% compensatie voor verandering IQ-standaard.</p> <p>Aanpalende terreinen en mantelzorgers worden belast door het schrappen van aanspraken.</p>	<p>Als individuele cliënten in de variant "Eigen regie" bij hun keuzes en onderhandelingen geen doelmatigheidswinst weten te boeken, dat gaat dat ten koste van hun eigen hoeveelheid zorg of hun koopkracht. Gemeenten kunnen de lokale belastingen verhogen als zij menen dat zij de burgers met het beschikbare budget niet goed kunnen bedienen. Bij zorgverzekeraars bestaat de mogelijkheid van het verhogen van de premie, hetgeen evenals het verhogen van de gemeentelijke belasting een stijging van de collectieve lastendruk betekent. Of deze gevolgen zich zullen voordoen hangt mede af van de bredere context. Voor gemeenten is het een afweging die de lokale politiek maakt; belastingverhoging is een impopulaire maatregel. Bij verzekeraars speelt de onderlinge concurrentie mee; premieverhoging kan marktaandeelverlies betekenen. In deze variant is de langdurige zorg geen verzekerd recht maar een voorziening. Dat geeft gemeenten wellicht iets meer ruimte om op de zorgvraag in te spelen dan de verzekeraars. Bij gemeenten is een gunstige omstandigheid dat de uitgaven voor langdurige zorg in een breed afwegingskader met allerlei andere uitgaven kunnen worden betrokken.</p> <p>De persoonlijke budgetten zijn niet inkomensafhankelijk. De ongelijkheid neemt daardoor toe. Het beperken van de aanspraken raakt vooral de lagere inkomens; die zijn onder de gebruikers van langdurige zorg relatief sterk vertegenwoordigd.</p>

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>Model 'zorg dichtbij' 4,0 miljard in 2015, 4,5 in 2020 In de variant "Zorg dichtbij" wordt alle intra- en extramurale verpleging en verzorging plus alle extramurale geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg de verantwoordelijkheid van gemeenten. Het recht op zorg wordt vervangen door het compensatiebeginsel. Begeleiding wordt hier niet geschrapt. 5% doelmatigheidswinst, vooral door OLZ.</p>	<p>Doelmatigheidswinst door overhevelen verblijf naar verzorgings- of verpleeghuis naar gemeenten van 100 miljoen structureel.</p> <p>Afschaffen MEE -> 200 miljoen, taken (deels) opgevangen door gemeenten.</p> <p>90 minuten persoonlijke verzorging overgeheveld naar gemeenten. Compensatie van 300 miljoen structureel. Totale besparing 1,8 mrd structureel.</p> <p>WMO verbreed met 11 miljard. (Gelijk aan huidige AWBZ uitgaven). De hierna overblijvende zorg (intramurale gehandicaptenzorg en intramurale geestelijke gezondheidszorg) met een budget van ca. 5 miljard euro zal niet langer het karakter hebben van een sociale volksverzekering maar van een uit belastingen gefinancierde collectieve voorziening langdurige zorg, die door het OLZ wordt uitgevoerd. Er moet een objectief verdeelmodel komen. Er wordt 5% doelmatigheidswinst ingeboekt.</p>	<p>Gemeenten kunnen door het voorzieningenkarakter beter maatwerk bieden. Ze kunnen optimaal rekening houden met wat de burger en zijn omgeving kan en bij het compenseren van beperkingen beter gebruik maken van informele zorg en van collectieve voorzieningen. Ze kunnen daarnaast het huisvestingsbeleid optimaal afstemmen op de steunen zorgbehoefte. Extra-muralisering krijgt een prikkel. De bestuurskracht van kleinere gemeenten vormt een zekere belemmering in deze variant, waardoor een opschaling van gemeenten gewenst is voor de genoemde zorg.</p> <p>De korting van de overige maatregelen op het over te hevelen budget staat los van de vrijheid van gemeenten om in de praktijk af te wijken van de inhoud van de maatregel. Het is aan het gemeentelijk beleid om af te wegen op welke wijze men met de eigen bijdragen wil omgaan, of men persoonsgebonden budgetten wil toepassen etc.</p>

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>Model 'zorg verzekerd' 3,1 miljard, 4,0 in 2020</p> <p>De uitvoeringsverantwoordelijkheid voor de extra en intramurale verpleging en verzorging en geestelijke gezondheidszorg is in handen van de zorgverzekeraars. Zij kunnen tevens een goede aansluiting bewerkstelligen tussen geneeskundige zorg en langdurige zorg. Overhevelen naar zorgverzekeraars kan niet eerder beginnen dan dat de verzekeraars voldoende risicodragend zijn (en hiermee een prikkel hebben om de uitgaven te beperken) tenzij op een andere wijze (bijv. aanbodbudgettering) de uitgaven kunnen worden begrensd.</p> <p>Verzekeraars kunnen onvoldoende grip op de schadelast hebben als de zorgbehoefte niet goed objectiveerbaar is vast te stellen. De behoefte aan begeleiding is daar een voorbeeld van, deze aanspraak wordt dan ook geschrapt.</p> <p>De overblijvende zorg (gehandicaptenzorg, ca. 5 miljard euro) zal niet langer het karakter hebben van een sociale volksverzekering maar van een uit belastingen gefinancierde collectieve voorziening langdurige zorg, die door de rijksoverheid wordt aangestuurd. 5% doelmatigheidswinst, vooral door OLV.</p>	<p>Verzekeraars zullen een deel van begeleiding oppakken uit concurrentieoverwegingen. Rest naar gemeenten.</p> <p>Besparing 2,3 mrd. Compensatie gemeenten 1,0mrd. in 2015; Structureel 2,9 mrd en compensatie 1,3mrd. (netto dus 1,3 mrd in 2015 en 1,6 structureel.)</p> <p>Begeleiding voor 50% gecompenseerd na overheveling WMO.</p> <p>MEE subsidie geschrapt: onderdeel WMO (niet gecompenseerd).</p> <p>Geen zorg IQ > 70: WSW, jeugdzorg, onderwijs: 50% compensatie voor GGZ/jeugdzorg, niet gemeenten.</p> <p>Besparing 400 miljoen in 2015 met een weglek van 200 miljoen.</p>	<p>In de variant "Zorg verzekerd" wordt een actief beleid van scheiden wonen en zorg ingezet. In deze variant gaat bijna 10 miljard euro over naar de zorgverzekeraars via een verdeelmodel waarmee ex ante budgetten worden toegewezen waarover de zorgverzekeraars volledig risico lopen.</p>

Heroverwegingscommissie Asiel, immigratie en integratie

Herziening inburgeringbeleid

Op het inburgeringsbudget kan een forse besparing worden gerealiseerd. De mate van besparing en de wijze waarop deze besparing wordt gerealiseerd is sterk afhankelijk van de visie op het belang van inburgering. Binnen deze variant reikt de werkgroep drie subvarianten aan (zie onder).

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
<p>een sobere invulling van het inburgeringsbeleid. Namelijk alleen budget inzetten voor de doelgroep inburgeringsplichtigen en inzetten op taalvaardigheden.</p>	<p>Besparing is € 240,9 mln. in 2015 (en structureel). NB: dit gaat om besparing meer dan alleen gemeentelijke uitvoering.</p>	<p>Inburgeringsbehoefte werkzoekenden en re-integratieplichtigen krijgen, indien zij niet inburgeringsplichtig zijn, geen aanbod meer. Er ontstaat een weglekeffect naar re-integratiemiddelen. Op dit moment betreft dit een groep van ca. 61.000 mensen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desinvestering van inburgeringsmiddelen die in de afgelopen periode op gemeenteniveau zijn ingezet op het actief motiveren en bereiken van vrijwillige inburgeraars (bijvoorbeeld met laagdrempelige voortrajecten als instapcursussen, en met specifieke campagnes). • Het onderdeel Kennis van de Nederlandse samenleving
<p>focus op arbeidsparticipatie en ziet inburgering hoofdzakelijk als instrument voor re-integratie</p>	<p>Besparing is € 160,7 mln. in 2015 (€ 240,9 mln. structureel). NB: dit gaat om besparing meer dan alleen gemeentelijke uitvoering.</p>	<p>De huidige beleidsvrijheid voor gemeenten wordt teruggebracht aangezien voorgeschreven wordt aan wie geen inburgeringsaanbod mag worden gedaan. In huidige wetgeving kunnen gemeenten aan eenieder boven de 18 jaar een aanbod doen. Inburgering wordt daarmee ook losgekoppeld van de geharmoniseerde doelgroepbenadering van de Wet participatiebudget.</p>
<p>gaat uit van het belang van participatie (zowel arbeidsparticipatie als maatschappelijke participatie) van iedereen in de samenleving waaronder ook mensen die onderaan de participatieladder staan.</p>	<p>Besparing is € 26,2 tot 170,3 mln. in 2015 (€ 216,2mln. structureel). Uitgaande van een nieuwe instroom van 18.000 verplichte inburgeraars per jaar. NB: dit gaat om besparing meer dan alleen gemeentelijke uitvoering.</p>	<p>Gemeenten krijgen minder geld voor inburgering en bepalen zelf, binnen de systematiek van het Participatiebudget, aan wie zij een aanbod doen.</p>

Overige heroverwegingscommissies

Maatregel	Financiële gevolgen voor gemeentelijke uitvoering	Overige gevolgen voor gemeentelijke uitvoering
Gemeentelijke herindeling, naar 30 gemeenten	Besparing 1,8 mrd	Grootschalige reorganisatie
Gemeentelijke herindeling naar 100/150 gemeenten	Besparing 1,2 mrd	Grootschalige reorganisatie
Gemeentelijke herindeling van onderop	Besparing 0,? mrd	

Verder:

Is er ook commentaar gekomen van de werkgroepen kindregelingen. Zij willen de varianten van de werkgroep (vereenvoudiging, leeftijdsdifferentiatie, kindbudget, participatie en nieuwe school) effectief zijn dan dienen de gemeenten hun eigen minima- en armoedebeleid aan te passen. Het is niet logisch dat bijvoorbeeld de vereenvoudigingvariant of de aanscherping van de doelvarianten (kindbudget en participatie) gefrustreerd worden door lokaal beleid dat hier haaks op staat.